

UNIVERSITATEA BABEȘ – BOLYAI CLUJ-NAPOCA

Facultatea de Litere

Școala Doctorală Studii de Hungarologie

Departamentul de Etnografie și Antropologie Maghiară

**Reprezentarea relațiilor interetnice în
structura sărbătorilor comemorative
istorice din Trei Scaune (1918–2014)**

Disertație de doctorat – Teze

Îndrumător științific:

Prof. univ. dr. POZSONY Ferenc

Doctorand:

ÁDÁM Biborka

Rezumat

Evenimentele din 1989 le-am trăit ca un copil de rând, însă schimbările din Secuime din perioada ce a urmat – *relațiile interetnice care au jucat un rol esențial în redistribuirea hotarelor și spațiilor simbolice* – le-am urmărit în mod conștient, regulat, cu perspectiva analizei. La locația cercetării, adică la Sfântu Gheorghe și împrejurimi, situarea geografică și evoluția istorică aduce cu sine o relație specifică interetnică, de majoritate-minoritate: acesta este regiunea din centrul geografic al statului național român, un teritoriu populat în proporție de 74,5% de maghiari (minoritari), astfel că românii (componenta majoritară a statului) reprezintă local doar 25,5%, aflându-se în minoritate. În consecință, putem afirma că cercetarea s-a efectuat într-o zonă de hotar din punct de vedere etnic și confesional.

În cadrul cercetării am pus un accent deosebit pe cea mai de seamă formă de exprimare a *reprezentării etnice* și a *articulării identitare*, pe *festivitățile comemorative* organizate într-un număr mare atât de români, cât și de maghiari. Încă din faza consultării literaturii de specialitate și de colectare a materialului am realizat faptul că grupuri de cercetători maghiari într-adevăr s-au ocupat de formele de exprimare ale reprezentării etnice și implicit a identității etnice, de coexistența etniilor în Transilvania, respectiv de obiceiurile de sărbătoare din Secuime, însă referitor la a proprie-mi analiză, acestea nu tocmai au fost puncte de pornire stabile pentru mine, căci se referă la această tematică din puncte de vedere divergente. Și anume, bibliografia existentă în prealabil nu se referă în detaliu la reprezentațiile și documentarea festivităților comemorative ale românilor, care trăiesc în minoritate în Secuime, deși aceste ocazii oferă posibilități prielnice de a prezenta dorințele de reprezentare etnică a românilor din împrejurime, respectiv exprimările pe plan național, sub forme tot mai mediatizate.

În teza de doctorat mi-am propus ca obiectiv primordial ca prin analiza reprezentării în presa scrisă (jurnale contemporane) și a interviurilor aprofundate, bazându-mă pe teoria lui Foucault a analizei discursurilor, respectiv pe rezultatele lui Assmann, Barth și Eriksen, să examinez schimbările apărute în semnificația și structura a patru sărbători comemorative românești, dar și reprezentațiile relațiilor interetnice, cu ajutorul a 502 articole apărute în presa locală maghiară din Trei Scaune și a celor 16 interviuri realizate. Perioada cercetată se încadrează în limitele reprezentate de Proclamația de la Alba Iulia (1918) și prezent (1 decembrie 2014). Sărbătorile comemorative românești cercetate sunt 24 Ianuarie (Unirea

Moldovei cu Țara Românească), 9–10 Mai (sărbătoarea regalității, apoi sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial), 23 August (puciul regal și revoluția antifascistă) și 1 Decembrie (unirea Transilvaniei cu România). În cadrul analizei am pus un accent deosebit pe documentarea contemporană a celei mai importante sărbători comemorative românești: ***1 Decembrie***. Rezultatele analizei reprezentațiilor din presă le-am completat și revizuit prin realizarea a 16 interviuri aprofundate. Prin acest proces am cercetat doar perioada de sărbătoare a coexistenței și a reprezentării identității naționale. Înainte de a conclud, , așez sărbătoarea de la 1 decembrie într-un context internațional, comparând-o cu două sărbători similare din Europa.

Conform structurării în trei segmente de mai sus, mi-am grupat ipotezele tot în trei grupe majore, iar în lucrare mă axează pe analiza succesivă a acestora:

1. *Ca un prim pas* am presupus că structura, funcția și semnificațiile sărbătorilor comemorative românești s-au modificat de mai multe ori între 1918 și 2014. Schimbările în sensul și semnificația celor patru sărbători cercetate urmăresc contextul istoric, politic al perioadei în cauză, astfel ele devin mai mult decât simple sărbători, devin parte integrantă a construcției și legitimării epocii și regimului din perioada respectivă. Aceste tendințe se poate dezvălui aproape direct, în mod demonstrativ, cu ajutorul articolelor din presă și a interviurilor.
2. Am considerat că o parte a elitei politice și a puterii actuale, realizând dorința de reprezentare etnică a comunității locale, *s-ar folosi de atmosfera mai majestuoasă a sărbătorii pentru a forma opinia comunității, pentru a-i consolida identitatea și sensul de comunitate al membrilor*. Deoarece efectuez cercetări pe un tărâm limitrof din punct de vedere etnic, am presupus că acest proces decurge prin prisma maghiarimii locale, și se bazează pe dihotomia „noi” și „ei”. Iar în ceea ce privește metodele, de multe ori nu se sfidează nici de la tensiunile interetnice și diversele forme de provocare.
3. Gravitatea potențialului de conflict al evenimentului festiv contemporan din Sfântu Gheorghe este prezentată în *a treia fază a cercetării*, printr-un exemplu din Irlanda de Nord și Ungaria. Am analizat aspectele comune ce se regăsesc în marșurile din Sfântu Gheorghe, în cele ale Ordinului Orange unionist protestant din Irlanda de Nord, respectiv în cele ale Asociației Garda Maghiară din Ungaria.

În prima fază a cercetării am efectuat o analiză de conținut pe baza unui vast material jurnalistic în limba maghiară, ce am regăsit în arhivele Muzeului Breslelor din Târgu

Secuiesc, în Muzeul Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe, în Muzeul Județean Bod Péter, respectiv pe portaluri de internet. *Printr-o analiză cantitativă și calitativă* am analizat schimbările din structura a patru sărbători comemorative românești, *structurat pe patru perioade predefinite* (1918-1944; 1945-1964; 1965-1989; 1990-2014), dar și modul în care este reprezentată relația româno–maghiară în aceste perioade. În cadrul cercetării m-am ocupat de analiza evenimentelor ce au avut loc până la data de 31 decembrie 2014, bazându-mă pe articolele, reportajele din presa locală în limba maghiară, astfel *de fapt am prezentat, analizat și interpretat relația unei minorități față de sărbătorile oficiale naționale organizate de către majoritate*. Nu am avut ca scop analiza materialului jurnalistic în limba română, căci nu am urmărit o cercetare comparată, ci analiza reprezentațiilor sărbătorilor românești în presa maghiară. În urma analizei celor patru sărbători *ipotezele, presupunerile mele s-au adevărit*. Cele patru sărbători au suferit modificări funcționale, structurale și de semnificație drastice, ca urmare a tendințelor politice din perioadele respective:

În prima etapă cercetată (1918–1944) cea mai importantă sărbătoare fusese **10 Mai**. Datorită instituției regale scopul acestor evenimente desfășurate pe plan național, implicit și în Secuime, a fost consolidarea regalității și legitimarea ordonanțelor sale dictatoriale. Articolele și știrile din presa regională au construit întreaga sărbătoare în jurul persoanei regelui, ale faptelor sale și ale succeselor din trecut ale familiei regale. În legătură cu marșurile festive cu ocazia zilei de 10 mai din Sfântu Gheorghe mai mulți intervievați au scos în evidență faptul că erau foarte majestuoase, dar contrar sărbătorilor ulterioare, participarea nu era obligatorie. În următoarele două perioade cercetate (1945–1964, 1965–1989) această sărbătoare și-a pierdut importanța, iar folosind tehnica generatoare de sărbători paralele¹, festivitatea regalităţii de la 10 mai a fost înlocuită cu 8 Mai (înființarea Partidului Comunist Român), 9 Mai (victoria împotriva turcilor și a fascismului) și 1 Mai (sărbătoarea internațională a muncii). În a patra perioadă cercetată (1990–2014) se poate observa în mod evident cum conținutul și semnificația sărbătorii a fost distorsionată atât de mult în era comunistă, încât chiar și astăzi practic există o competiție a semnificației inițiale și a celei promovate de către propaganda comunistă. Și chiar dacă în 2015 legea a sanctificat ziua de 10 Mai ca sărbătoare națională, nu se poate afirma decisiv că una sau cealaltă semnificație și-ar fi dobândit victoria în conștiința publică românească, mai degrabă ajungem la concluzia că competiția semnificațiilor și tensiunile istorice de lungă durată dintre acestea au dus la devalorizarea sărbătorii în sine.

---

¹ Bucur 2001. 305. și Ádám 2016. 119.

În a doua perioadă cercetată (1945–1964) nici una dintre sărbătorile anterioare nu și-a păstrat caracterul dominant. 10 Mai fusese suprascris de către importanța zilei de 9 Mai antifascist. **24 Ianuarie** a apărut deseori într-un context internațional, însă nu s-a realizat nici o schimbare majoră în semnificația ei. Ziua formării națiunii moderne românești și a statului român rămâne oricum una dintre sărbătorile cu un conținut și semnificație deosebit de constantă, care a rezistat tuturor schimbărilor, mai puțin presiunii ideologice a puterii comuniste. Astfel a devenit ziua de 24 ianuarie alfa și omega unirii și unificării națiunii române, aniversarea republicii, la care s-a adăugat mai târziu serbarea zilei de naștere a secretarului Partidului Comunist Român și a liderului Republicii Socialiste România. În anii de după revoluția din 1989 sărbătoarea de 24 Ianuarie își recapătă treptat semnificația originală, fiind sărbătorită în fiecare an ca ziua unirii principatelor române. Prin simbolurile și elementele sale sărbătoarea organizată în reședința de județ accentuează în primul rând importanța istorică a unirii, respectiv a solidarității națiunii române, însă în ultima vreme demersurile simbolice legate de sărbătoare reflectă totodată și dorința intensivă de reprezentare a elitei locale românești, a cărei scop este evidențierea și reprezentarea prezenței românești în orașul Sfântu Gheorghe, localitate cu o majoritate maghiară.

A treia etapă cercetată (1965–1989) s-a dovedit a fi perioada care a generat cele mai marcante semnificații, cu cea mai importantă și somptuoasă sărbătoare: **23 August**. Această sărbătoare este o reflexie perfectă a „evoluției” erei Ceaușescu. Pe conținutul și limbajul articolelor se poate observa un sistem dictatorial tot mai agresiv și pătrunzător, care prin puterea sa totală a dominat și a posedat toate teritoriile vieții. Limbajul și conținutul articolelor analizate redau perfect tehnicile, tendințele și metodele sistemului în cauză. Ceea ce era în spatele sărbătorii, dispozițiile de derulare, persoanele care le organizau și metodele de organizare le aflăm cu adevărat din interviurile realizate, la fel ca și acele evenimente reale, accidentale, chiar anecdotice, care nu au reușit să treacă de zidul cenzurii, însă trăiesc încă chiar și astăzi în memoria celor implicați. De menționat pe de altă parte, că deși după 1989 acest eveniment a dispărut dintr-odată din sistemul oficial de sărbători, datorită propagandiștilor de odinioară supraviețuiesc numeroase credințe istorice false în comemorările și concepțiile istorice de astăzi, ce derivă din sărbătoarea respectivă.

În cazul celei de-a patra perioade cercetate (1990–2014), cea mai importantă sărbătoare comemorativă istorică este fără doar și poate **1 Decembrie**. Practic această sărbătoare, care anterior era împinsă la periferie, apoi a fost revitalizată cu ocazia aniversării a 65 de ani ai dictaturii și a fost îmbibată de o propagandă comunistă abundentă, a fost susținută de către elita tranziției, și astfel în zilele noastre a devenit o sărbătoare de mare importanță

pentru români, intens mediatizată și cu o presiune mare din punct de vedere interetnic. Ziarele din Trei Scaune destăinuiesc evoluția acestei sărbători în Secuime, a cărei specificitate este dată de coexistența româno–maghiară, respectiv de condiția minoritară a românilor de aici. Începând cu anii 1990, din partea maghiarimii tematica principală cu această ocazie devine egalitatea în drepturi, declarată în cadrul Proclamației de la Alba Iulia, solicitarea acestor egalități, respectiv o analiză aprofundată a faptului că maghiarimea din Ardeal de ce nu sărbătorește această zi.

În anii 1990 românii din Secuime participă în mod regulat la festivitățile organizate de către prefectură, însă acestea sunt mai puțin mediatizate și nu se relatează nici despre conflicte interetnice. În acești ani avem de-a face cu o construire națională silențioasă paralelă, realizată de ambele națiuni, o consolidare a identității etnice a comunității proprii. Conflictele politice de la sfârșitul anilor 1990 se pot sesiza și în cadrul sărbătorilor naționale, astfel în 1999 la Sfântu Gheorghe se organizează o festivitate de mare amploare, intens mediatizată. La începutul anilor 2000 se observă o creștere a tensiunilor etnice, de mesaje trimise între cele două tabere. Festivitatea din 2007 iese în evidență prin amploarea simbolicii și a discursurilor naționaliste vehemente, iar 2009 este primul an când membrii organizației naționaliste de dreapta Noua Dreaptă mărșuiesc pe străzile orașului, scandând lozinci antimaghiare provocatoare, purtând vestimentație și simboluri paramilitare.

În ceea ce privește festivitățile dintre anii 2010 și 2014 ele se caracterizează printr-o tensiune etnică româno–maghiară tot mai accentuată, exprimată în primul rând prin scandaluri simbolice provocate reciproc, referitoare la plăci, la imnuri și drapele. Forul Civic al Românilor din Județele Harghita, Covasna și Mureș, menită să reprezinte în mod oficial populația de etnie română, împreună cu liderii locali ai bisericii ortodoxe, respectiv cu acordul silențios al forțelor de ordine, a invitat în mod repetat membrii organizației extremiste Noua Dreaptă la sărbătorile naționale de la Sfântu Gheorghe, iar aceștia după 2009 au revenit încă de trei ori în oraș, conform declarației lor ca să „sărbătorească împreună cu românii din localitate”, dar de fapt să incite tensiuni interetnice locale și să înspăimânte localnicii de etnie maghiară.

Drept răspuns la acestea, localnicii maghiari s-au delimitat și mai mult de la această sărbătoare națională, și au organizat de mai multe ori adunări generale înaintea zilelor de sărbătoare pentru a aminti de nerespectarea promisiunilor din Proclamația de la Alba Iulia.

În a doua fază a cercetării am documentat cea mai importantă sărbătoare comemorativă contemporană românească, adică 1 Decembrie, la Sfântu Gheorghe prin metoda participării observante, și am analizat, am interpretat acest eveniment pe un exemplu

concret, cel din 2014. Această metodă a făcut posibilă o documentare etnografică și antropologică care lipsea cu desăvârșire. Analiza detaliată a narativelor, discursurilor, sistemului de simboluri și coduri dovedește faptul că populația română sărbătorește această zi într-o formă tot mai mediatizată de la an la an. Construirea numeroaselor elemente ale festivității se realizează împotriva maghiarimii din localitate. Iar elita organizatoare, recunoscând dorința tot mai mare de reprezentare etnică a comunității locale românești, folosește atmosfera solemnă a sărbătorii pentru a-și defila instituțiile, pentru a forma opinia publică locală și pentru a consolida identitatea etnică. În ceea ce privește metodele folosite, ea nu se sfidează să apeleze la elemente de provocare a tensiunilor interetnice, a războiului de simboluri, ceea ce se exprimă prin conflictele legate de plăci, imnuri sau drapele, respectiv marșul organizației Noua Dreaptă. Toate acestea pot reprezenta antecedentele unui potențial conflict local geopolitic. În opoziție cu exemplele din Irlanda de Nord și Ungaria, prezentate în detaliu *în a treia fază a cercetării*, se poate afirma că comunitatea locală maghiară a reacționat în mod democratic la dorințele vehemente de articulare a identității, diminuând șansele izbucnirii unui conflict real.

Rezultatele cercetării, prezentate mai sus, le-am formulat pe baza unor exemple din Trei Scaune, mai precis din Sfântu Gheorghe, apoi am amplasat această sărbătoare comemorativă într-un context mai larg, internațional, și am efectuat un proces de interpretare. Astfel am ajuns la următoarele concluzii generale:

1. Sărbătorile naționale românești au apărut în regiunea Trei Scaune în mod treptat în secolul XX, iar după fiecare schimbare socială, politică mai radicală s-au îmbogățit cu noi funcții și semnificații simbolice. Deci în acest caz sărbătoarea comemorativă înseamnă o perioadă specifică, modelatoare a viitorului, care este în permanentă schimbare.
2. Sărbătoarea comemorativă este o perioadă a relațiilor interetnice plină de așteptări, cu o încărcătură emoțională și spirituală deosebită, bogată în simboluri, accesorii și coduri.
3. În aceste perioade de o concentrație aparte identitățile confesionale, culturale, locale, regionale, naționale și politice sunt reprezentate cu o intensitate ieșită din comun, prin instrumente și metode specifice.
4. Miza și obiectivul primar al comemorărilor organizate în teritoriile limitrofe este ocuparea simbolică a spațiului, construirea pozițiilor strategice și a puterii

hegemoniale, o reformulare și modificare drastică a relațiilor interetnice, a pozițiilor și a condițiilor.

5. Discursurile referitoare la comemorări sunt reglementate instituțional, conținutul fiind modificat conform obiectivelor erei respective și a sistemului în vigoare. Astfel deseori se întâmplă ca unele conținuturi necunoscute comunității devin prin diversele căi de comunicare instrumente de modelare a formelor de conduită și a interpretărilor cotidiene. În acest timp obiectivul principal al instituției care formulează discursul este consolidarea, modelarea și constituirea identității unei etnii. Aceste festivități, în afară de gestul comemorării, au un rol politic și de formare a identității deosebit de puternic, prin care unele conținuturi abstracte, deseori false devin părți ale gândirii cotidiene. De-a lungul acestor sărbători există această stare de spirit majestuoasă și o dorință de articulare a identității accentuată, care ar putea genera posibile conflicte interetnice sau interconfesionale, în evitarea cărora actorii și instituțiile macro-nivelului au un rol cheie.
6. În timpul comunismului mass-media maghiară din România era forțată să prezinte relațiile interetnice în mod idealizat (ex-post), însă în prezent această reprezentare devine mult mai mult dramatizat.

Ca o însumare se poate afirma, că ipotezele cercetării s-au adeverit. Am realizat documentarea detaliată a evoluției și construirii contemporane ale sărbătorilor comemorative românești din Secuime, iar ipotezele formulate la începutul acestei lucrări prezintă o corelare puternică cu fenomenele apărute în cadrul sărbătorilor reale.

Cuvinte cheie: sărbători comemorative (24 Ianuarie, 9 și 10 Mai, 23 August, 1 Decembrie), reprezentării etnice, coexistența etniilor, conflicte etnice, hotare, relații interetnice, grupări extremiste.

CUPRINS

CUPRINS	4
1. INTRODUCERE	7
2. IPOTEZE	10
3. TERMINOLOGIE	13
3.1. COMEMORARE, SĂRBĂTOARE, SĂRBĂTORI COMEMORATIVE	13
3.1.1. <i>Barth și Eriksen: etnicitate, reprezentare, hotar</i>	16
3.1.2. <i>Abordare constructivistă sau instrumentalistă</i>	17
3.1.3. <i>Naționalism și etnicitate</i>	21
3.1.4. <i>O abordare primordialistă</i>	24
3.2. METODOLOGIA CERCETĂRII CONTEMPORANULUI	24
3.2.1. <i>Locația cercetării</i>	25
4. O SCURTĂ ISTORIE A RELAȚIILOR INTERETNICE DIN TRANSILVANIA ÎN SECOLUL XX	30
4.1. <i>ETNIILE TRANSILVANIEI</i>	30
4.2. <i>„MĂSURI DE PROTEJARE A MINORITĂȚILOR” DUPĂ PRIMUL RĂZBOI MONDIAL</i>	32
4.3. <i>POLITICI MINORITARE DUPĂ AL DOILEA TRATAT DE LA VIENA</i>	34
4.4. <i>ANII DE DUPĂ AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL</i>	35
4.5. <i>SITUAȚIA MINORITĂȚILOR ÎN ANII 1950 ȘI 1960</i>	37
4.6. <i>POLITICA MINORITARĂ A LUI CEAUȘESCU</i>	38
4.7. <i>MĂSURILE POLITICE MINORITARE DE DUPĂ REVOLUȚIEI</i>	40
5. O INCURSIUNE ÎN ISTORIA DISCIPLINEI: REZULTATELE CERCETĂRII ETNICITĂȚII, IDENTITĂȚII ȘI A REPREZENTĂRII NAȚIONALE ÎN TRANSILVANIA ȘI UNGARIA	45
5.1. <i>KAM – CENTRUL CERCETĂRIILOR REGIONALE ȘI DE ANTROPOLOGIE</i>	47
5.2. <i>ASOCIAȚIA KRIZA JÁNOS ȘI DEPARTAMENTUL DE ETNOGRAFIE ȘI ANTROPOLOGIE MAGHIARĂ A UNIVERSITĂȚII BABEȘ–BOLYAI</i>	49
5.3. <i>DEPARTAMENTUL DE SOCIOLOGIE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ A UNIVERSITĂȚII BABEȘ–BOLYAI, FUNDAȚIA PENTRU CERCETAREA SOCIETĂȚII MAX WEBER, CENTRUL DE CERCETARE A RELAȚIILOR INTERETNICE - CCRI)</i>	53
5.4. <i>INSTITUTUL PENTRU STUDIAREA PROBLEMELOR MINORITĂȚILOR NAȚIONALE</i>	54
5.5. <i>CENTRUL DE RESURSE PENTRU DIVERSITATE ETNOCULTURALĂ</i>	55
5.6. <i>INSTITUȚIILE ACADEMIEI MAGHIARE DE ȘTIINȚE</i>	56
5.7. <i>CONCLUZII</i>	57
6. EVOLUȚIA SEMNIFICAȚIILOR SĂRBĂTORILOR NAȚIONALE ROMÂNE	60
6.1. <i>OBIECTUL CERCETĂRII</i>	60
6.2. <i>MATERIALUL JURNALISTIC ÎN CIFRE</i>	65
6.3. <i>INTERVIURILE APROFUNDATE</i>	66
6.4. <i>METODOLOGIA CERCETĂRII ȘI PRINCIPALUL OBIECTIV</i>	67
6.5. <i>VALOAREA DOCUMENTARĂ A MATERIALULUI JURNALISTIC</i>	67
6.6. <i>ROLUL CENZURII</i>	69
6.7. <i>FANTASME ȘI MITURI DUPĂ LUCIAN BOIA</i>	71
6.8. <i>MOTIVAȚIA CERCETĂRII PRESEI SCRISE</i>	72
7. CERCETAREA PRESEI	75

7.1.	PERIOADA DINTRE 1918–1944	75
7.1.1.	24 Ianuarie	76
7.1.2.	10 Mai	77
7.1.3.	1 Decembrie	79
7.1.4.	Concluzii	80
7.2.	PERIOADA DINTRE 1945–1964	83
7.2.1.	24 Ianuarie	83
7.2.2.	9-10 Mai	84
7.2.3.	1 Decembrie	85
7.2.4.	Concluzii	86
7.3.	PERIOADA DINTRE 1965–1989	89
7.3.1.	24 Ianuarie	89
7.3.2.	9 Mai	101
7.3.3.	23 August	106
7.3.4.	1 Decembrie	138
7.3.5.	Concluzii	147
7.4.	PERIOADA DINTRE 1990-2014	149
7.4.1.	24 Ianuarie	149
7.4.2.	9-10 Mai	153
7.4.3.	1 Decembrie	156
7.4.5.	Concluzii	176
7.5.	SUMAR	179
8.	1 DECEMBRIE LA SFÂNTU GHEORGHE	186
8.1.	UTILIZAREA SPAȚIULUI ȘI A TIMPULUI	187
8.2.	PERSONAJELE EVENIMENTULUI	189
8.3.	SĂRBĂTOAREA DEVINE OFICIALĂ	194
8.4.	DISCURSURILE ȘI NARATIVELE ROSTITE LA EVENIMENT	197
8.5.	ÎNCHEIEREA RITULUI	204
8.6.	CODURI ACUSTICE	205
8.7.	TRUPUL ȘI CODURILE KINESTEZICE	205
8.8.	CODURI VIZUALE, SIMBOLURI, OBIECTE	206
8.9.	CONCLUZII	208
9.	O INCURSIUNE ÎN CONTEXTUL EUROPEAN	211
10.	SUMAR ȘI TEZE	222
11.	BIBLIOGRAFIE	
11.1.	VOLUME	233
11.2.	SURSE ȘI PAGINI WEB	247
11.3.	LEGI	248
11.4.	ARTICOLE DE PE INTERNET	248
11.5.	SZÉKELY ÚJSÁG, SZÉKELY HÍRLAP	248
11.6.	NÉPI EGYSÉG	250
11.7.	MEGYEI TÜKÖR	250
11.8.	SZÉKELY HÍRMONDÓ	265
11.9.	HÁROMSZÉK	267

12.	ANEXE.....	274
12.1.	ANEXE LEGATE DE ANALIZA ARTICOLELOR	274
12.2.	O CULEGERE DIN SURSELE ARHIVISTICE	277
12.2.1.	24 Ianuarie.	277
12.2.2.	10 Mai.	278
12.2.3.	23 August.	279
12.2.4.	1 Decembrie.	282
12.3.	ANEXE LEGATE DE INTERVIURI	283
12.3.1.	Chestionarul utilizat la interviuarea participanților	283
12.3.2.	Chestionarul utilizat la interviuarea organizatorilor	284
12.4.	ANEXE LEGATE DE 1 DECEMBRIE 2014	285
12.4.1.	Programul evenimentului	285
12.4.2.	Traseul Marșului Unirii în Sfântu Gheorghe	288
12.4.3.	Anexe foto	289
12.5.	CAZUL JURNALISTULUI ERDÉLY ANDRÁS CU JUSTIȚIA ROMÂNEASCĂ	296
12.5.1.	Scrisoarea lui Erdély András la prefectul Marius Popică	296
12.5.2.	Răspunsul prefectului	297
12.5.3.	Scrisoarea lui Erdély András adresată procuraturii	298
12.5.4.	Răspunsul procuraturii	298
12.5.5.	Informarea poliției județene	299
12.5.6.	Răspunsul procuraturii orășenești	299

